

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Фінансового менеджменту та фондового ринку
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)
“ ____ ” _____ 2020_ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності
072 Фінанси, банківська справа та страхування
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньо-професійною програмою **Фінанси, фінансовий менеджмент**
та страхування
(назва програми)

на тему: **«Фінансові ресурси комерційного банку»**
(назва теми)

Виконавець:

Студент ЦВФН

Закарієв Адлан

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник:

____ старший викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Бондаренко Павло Валерійович

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

ОДЕСА – 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ ФОРМУВАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ	6
1.1. Сутність фінансових ресурсів комерційного банку.....	6
1.2. Особливості формування фінансових ресурсів банку	17
1.3. Ресурсний потенціал комерційного банку.....	20
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ БАНКУ НА ПРИКЛАДІ АТ «КРЕДОБАНК»	25
2.1. Оцінка сучасного стану банківської системи України.....	27
2.2. Оцінка фінансових ресурсів АТ «КредоБанк».....	31
2.3. Оцінка ефективності системи управління фінансовими ресурсами АТ «КредоБанк».....	40
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ АТ «КРЕДОБАНК»	52
3.1. Основні проблеми підвищення рівня капіталізації банківських установ України	52
3.2. Ключові проблеми формування фінансових ресурсів АТ «КредоБанк».....	56
3.3 Напрями вдосконалення управління залученими та запозиченими ресурсами	59
ВИСНОВКИ	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	70
ДОДАТКИ	76

ВСТУП

Актуальність теми. Функціонування банківської системи в умовах посткризового періоду вимагає пошуку ефективних механізмів виявлення нових джерел фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення стабільного розвитку економіки країни. У свою ж чергу стабільний розвиток економіки значною мірою залежить від рівня достатності ресурсного потенціалу банків, який є підґрунтям для зростання інвестиційної активності в країні, подолання економічної кризи, а також інтеграції банківської системи у світове співтовариство.

Розвиток банківської системи ґрунтується на комплексній та ефективній її діяльності, тобто дотриманні усіх законодавчих та нормативних вимог до її функціонування. З огляду на це серед широкого кола інструментів, що використовуються в діяльності банку, доцільно виділити ті, що застосовуються для забезпечення достатнього рівня ресурсного потенціалу, оскільки саме він є основою фінансової стійкості.

Вагомим показником, який характеризує ринкову позицію банківської системи в цілому та комерційних банків зокрема, є рівень достатності ресурсного потенціалу банків. Від ефективного механізму формування, управління та прогнозування коштів, які можуть бути залучені в майбутньому та якими володіє банк у даний момент часу, залежить їх спроможність здійснювати повний спектр активних операцій та надавати послуги. Тому найважливішим напрямом зміцнення банківської системи України є зростання рівня ресурсного потенціалу банків через залучення коштів учасників ринку, капіталізацію їх прибутку, злиття або приєднання. У цьому контексті набуває актуальності вирішення проблеми вибору прийомів та методів щодо забезпечення функціональної достатності ресурсного потенціалу.

У зв'язку з цим комплексна розробка теоретичних і практичних положень, що розкривають зміст ресурсів комерційного банку, механізм їх

формування та управління, є важливою й актуальною проблемою в сучасній банківській системі України.

Об'єктом дослідження є процес формування фінансових ресурсів банку.

Предметом дослідження є комплекс теоретичних, методичних та організаційних аспектів щодо формування фінансових ресурсів банку.

Мета кваліфікаційної роботи полягає у розробленні теоретико-методичних рекомендацій і пропозицій, спрямованих на вдосконалення формування фінансових ресурсів АТ «КредоБанк».

Для досягнення поставленої мети у роботі передбачено виконання комплексу взаємопов'язаних **завдань**, зокрема:

- визначити сутність фінансових ресурсів комерційного банку;
- дослідити особливості формування фінансових ресурсів банку;
- визначити ресурсний потенціал комерційного банку;
- оцінити сучасний стан банківської системи України;
- оцінити фінансові ресурси АТ «КредоБанк»;
- оцінити ефективності системи управління фінансовими ресурсами АТ «КредоБанк»;
- охарактеризувати Основні проблеми підвищення рівня капіталізації банківських установ України;
- визначити ключові проблеми формування фінансових ресурсів АТ «КредоБанк»;
- з'ясувати ключові проблеми системи управління фінансовим результатом АТ «КредоБанк»;
- вивчити напрями вдосконалення управління залученими та запозиченими ресурсами.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та вирішення основних завдань магістерської роботи було використано широкий спектр методів дослідження. Зокрема, загальнонаукові методи пізнання, метод теоретичного узагальнення, історичний метод, метод порівняння,

абстрагування та узагальнення, статистико-економічні методи, зокрема: графічний, регресійного аналізу, таксономічного аналізу (розрахунок синтетичного багатовимірною індикатора, інтегрального показника ефективності управління фінансовим результатом банку), побудова математичних моделей розрахункових алгоритмів в електронних таблицях Excel. Крім того був застосований метод наукової абстракції та узагальнення – при формулюванні висновків дослідження.

Інформаційна база дослідження. Джерелами, що служать основою для проведення аналізу - Закони України, нормативно-інструктивні документи Національного банку України, статистична інформація щодо діяльності банківського сектору України, консолідована фінансова звітність АТ «КредоБанк» за 2015-2018 роки, опублікована на офіційному Інтернет-сайті банку, дані інтернет ресурсів.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг кваліфікаційної роботи - 78 сторінки, у тому числі на 12 із них розміщено 10 таблиць та 10 ілюстрацій, список використаних джерел із 68 найменувань.

ВИСНОВКИ

Виконання наукової роботи дало змогу сформулювати відповідно до поставлених завдань наступні висновки та зробити пропозиції.

1. Процес управління та формування фінансовими ресурсами АТ «КредоБанк» включає: планування фінансового результату; управління доходами та витратами; аналіз інтегрального показника ефективності управління фінансовим результатом; регулювання та коригування діяльності банку для зростання фінансового результату.

2. Для того, щоб покращити фінансові ресурси АТ «КредоБанк» активно впроваджує нові банківські технології, європейські стандарти якості обслуговування клієнтів, розширює спектр фінансових послуг, динамічно реагує на ринкову кон'юнктуру та прагне налагодити довгострокові, взаємовигідні ділові відносини зі своїми клієнтами.

3. В економічній літературі немає чіткого розмежування понять "банківські ресурси", "банківський капітал" та "власний капітал". Аналіз різних поглядів щодо сутності капіталу дозволив зробити висновок, що найбільш доцільним визначенням, яке відображає його економічну суть, є розуміння капіталу як грошових коштів та вираженої у грошовій формі частки матеріальних, нематеріальних і фінансових активів, що перебувають у розпорядженні банків і використовуються ними для здійснення операцій з розміщення коштів і надання послуг, забезпечення стабільності діяльності банку з метою одержання прибутку.

4. Для забезпечення конкурентоспроможності банківської системи необхідною умовою повинно бути досягнення функціональної достатності ресурсного потенціалу банку на основі її визначення на етапах формування, управління процесом розміщення та прогнозування. При цьому при визначенні функціональної достатності ресурсного потенціалу необхідно враховувати

завдання і функції, які вона повинні виконувати з метою забезпечення фінансової стійкості та конкурентоспроможності банківської системи.

На основі розрахунку показника достатності ресурсного потенціалу банку, який являє собою агреговану величину, можна визначити рівень достатності коштів, Якими володіє банк у даний момент часу, та спрогнозувати їх потребу на майбутнє з метою підтримки фінансової стійкості.

5. Активи АТ «КредоБанк» займають невелику частку в активах банківської системи України. Аналіз діяльності банку показав, що установа розширює інвестиційну діяльність, збільшує величину кредитів, наданих клієнтам. Це допомагає підвищити ліквідність активів та стабільність роботи банку. Найбільшу частку в активах балансу банку на протязі 2015-2018 рр. займали кредити та аванси клієнтам. Інвестиційна діяльність банку поряд з кредитною займає все ж невелику частку в операціях банку. Питома вага вкладень в цінні папери поступово збільшувалась – з 13,45% в 2015 р. до 22,52% в 2018 році - це говорить про розширення операцій банку на фондовому ринку України. Загальна структура активів показала, що банк приділяє увагу якості своїх активів. Такий підхід дозволяє установі ефективно управляти ними та досягати позитивного результату за кожною активною операцією.

6. Охарактеризовано ефективність системи управління фінансовими ресурсами АТ «КредоБанк». Так як кредитна діяльність займає пріоритетне місце серед активних операцій банку, тому для оцінки ефективності системи управління фінансовим результатом АТ «КредоБанк» був проведений аналіз кредитного портфелю банку. За 2014-2018 рр. зросли як кредити фізичним особам, так і юридичним особам – на 65,45% та 61,40% відповідно. У банківській установі в структурі кредитів найбільшу питому вагу займають кредити юридичним особам. Це є добрим показником, адже цей вид кредитування допомагає зменшити кредитні ризики. Загальна сума кредитного портфелю у 2018 році склала 9647561 тис. грн.

Аналіз кредитів за секторами економіки показав, що установа найбільше кредитує фізичних осіб, сільське господарство, торгівлю та харчову промисловість. Інвестиційна діяльність банку знаходиться на рівні з кредитною, тому є важливою частиною банківської діяльності. У 2018 році інвестиційна діяльність здійснюється за двома видами цінних паперів: Цінні папери за справедливою вартістю (2 892 620 тис. грн.) та Інвестиції та ЦП за амортизованою вартістю (890 664 тис. грн.). Також присутня інвестиційна нерухомість, сума якої у 2018 році склала 22 170 тис. грн.

7. Динаміка активів АТ «КредоБанк» відповідає основним принципам і напрямкам розвитку банку, але розвиток активів у подальшому вимагає їх коригування у напрямі підвищення питомої ваги кредитно-інвестиційного портфелю й уповільнення темпів приросту нематеріальних активів та інших нефінансових активів. Також установа видає значну частку кредитів та авансів клієнтам, тому існує велика кількість прострочених кредитів. Звідси виникають проблеми з платоспроможністю та ліквідністю, існують додаткові витрати, пов'язані з формуванням резервів. До того ж банк має значну частку незабезпечених кредитів, тому має потребу у додаткових резервах і має недостатній рівень якості застави. Отже, потрібно розробляти заходи, спрямовані на покращення якості кредитного портфеля.

8. Здійснивши проміжні розрахунки було визначено коефіцієнт таксономії. Динаміка інтегрального показника є зростаючою та коливається від -0,15 станом на 31.12.2015 р. до 0,48 станом на 31.12.2018 р. Така ситуація показує, що АТ «КредоБанк» приймає ефективні управлінські рішення та тактика управління фінансовим результатом установи є дієвою. Банк почав регулювати та коригувати свою діяльність, так як це є умовою зростання фінансового результату, а отже, досягнення високої прибутковості.

Отже, для збільшення прибутку АТ «КредоБанк» повинно виконати комплекс завдань щодо ефективного управління фінансовими ресурсами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. А. М. Аналіз банківської діяльності: – К.: КНЕУ, 2004. – 599 с.
2. Закон України "Про банки і банківську діяльність" від 7 грудня 2000 р. № 2121-III // Урядовий кур'єр. — 2001. — 17 січня. — С. 5—13.
3. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні: Затв. постановою Правління НБУ № 368 від 28.08.2001 р.// www.rada.gov.ua
4. Алексеєнко М.Д. Капітал банку: питання теорії і практики: Монографія. - К.: КНЕУ, 2002. - 276 с.
5. Банківський менеджмент: Конспект лекцій / Укладачі: В.М.Олійник, С.М.Фролов, М.А.Деркач. - Суми: Вид-во СумДУ, 2009.- Ч.2. 144с.
6. Банковское дело: Учеб. / Под. ред. В.И. Колесникова, Л.П. Кроливецкой. - М.: Финансы и статистика, 1998. - 378 с.
7. Банковское дело: Учебник / Под ред. Г.Г.Коробовой. - М.: Юристъ, 2002. - 344 с.
8. Банковское дело: Учебник / Под ред.О.И.Лаврушина. - М.: Финансы и статистика, 1998. - 428 с.
9. Барилюк І.А. Теоретико-методологічні засади вивчення сутності поняття «ресурсний потенціал банку» // Економічний простір. - 2008. - № 19. - С. 205-213.
10. Бартрон К., Мак Нотон. Банковские учреждения на развивающихся рынках. - М.: ЛТД, 1994. - Т. 2. - 365 с.
11. Бойко Ю. Сутність, ознаки та прояви концентрації банківського капіталу // Вісник ТНЕУ. - 2010. - № 1. - С.7-14.

12. Бушуєва І. Маркетингова стратегія банку з депозитних послуг // Вісник Національного банку України. - 2002. - № 1. - С.15-16.
13. Бюлетень НБУ. - 2012. - № 2. - 232с.
14. Васюренко О.В. Банківський менеджмент: Посібник. - К.: Видавничий центр "Академія", 2004. - 320 с.
15. Васюренко О., Федосік І. Ресурсний потенціал комерційного банку // Банківська справа. - 2002. - № 2. - С. 58-64.
17. Введение в банковское дело. Под ред. Г.Асхауэра. - М.: ЧПФ Мир и культура, 1997. - 627 с.
18. Вожжов А.П. Формування ресурсів комерційних банків // Фінанси України. - 2003. - № 1. - С. 116-129.
19. Вступ до банківської справи / Відп. ред. Савлук М.І. - Київ, Лібра, 1995. - 150с.
20. Гайдай В. Економічна сутність банківського капіталу // Економічний аналіз. - 2010. - № 7. - С. 137-140.
21. Галіцейська Ю.М. Оптимізація роботи банків із залучення депозитів населення в умовах фінансової кризи // Банківська справа. - 2009. - № 6. - С. 85-91.
22. Галіцейська Ю.М. Ресурсна база комерційних банків: сучасний стан та можливі напрями оптимізації // Вісник ТДЕУ. - 2006. - № 3. - С. 124-130.
23. Герасименко В., Герасименко Р. Управління власним капіталом банку в Україні в умовах фінансової кризи // Вісник НБУ. - 2010. - № 10. - С. 1219.
24. Деревко О. Шляхи підвищення рівня капіталізації банківського сектору // Банківська справа. - 2008. - № 1. - С. 76- 82.
25. Дзюблюк О.В. Оптимізація формування ресурсної бази комерційних банків // Банківська справа. - 2008. - № 5. - С. 38 - 46.

26. Дзюблюк О.В. Проблеми підвищення рівня капіталізації банків України в період ринкової трансформації економіки // Вісник ТНЕУ. - 2007. - № 2. - С. 7-19.

27. Диба М.І., Осадчий Є.С. Капіталізація банківської системи як чинник підвищення надійності економіки України // Фінанси України. - 2008. - №- С. 77-88.

28. Динаміка фінансового стану банків України на 1 січня 2012 року // Вісник Національного банку України. - 2012. - № 2. - С. 62-63.

29. Довгань Ж.М. Капіталізація банківської системи України // Вісник Національного банку України. - 2008. - № 11. - С. 10-14.

30. Довгань Ж.М. Фінансова стійкість банківських установ у період економічної кризи // Вісник НБУ. - 2009. - № 4. - С. 20-27.

31. Довгань Ж.М. Фінансовий менеджменту банку: Навчальний посібник.

32. Долан Э.Дж. и др. Деньги, банковское дело и денежно - кредитная политика.

33. Дрозд О.А. Досвід зарубіжних країн у страхуванні депозитів // Наука й економіка. - 2011. - № 2 (22). - С. 20-24.

34. Енциклопедія банківської справи України. За ред. Стельмаха В.С. - Київ: Вид. "Молодь". Видавничий дім "Ін Юре", 2001. - 680 с.

35. Жупанин В. Довірче управління коштами фізичних осіб як перспективний напрямок залучення коштів населення // Банківська справа. - 2008. - № 3. - С. 65-74.

36. Зарицька І.А. Особливості функціонування банківського капіталу в глобальному економічному просторі // Актуальні проблеми економіки. - 2011. № 2. - С. 129-142.

37. Іщенко О. Перспективи розвитку вітчизняної системи страхування депозитів у світлі євроінтеграції // Вісник НБУ. - 2008. - № 5. - С. 52-58.

38. Карманов С. В. Капітал та його роль у забезпеченні фінансової стійкості банку // Наука й економіка. - 2009. - № 3(15). - С 44-49.

39. Козоріз М.А., Лис І.М. Основні напрями підвищення рівня капіталізації і ліквідності банківських установ // Регіональна економіка. - 2009. - № 2. - С. 95-102.

40. Криклій А.С. Банківський капітал: соціально-економічна сутність, склад та призначення // Фондовий ринок. - 2009. - № 39. - С. 12-15.

41. Криклій А.С., Боровікова М.О. Капіталізація банківської системи як визначальний чинник розвитку економіки України // Фондовий ринок. - 2007. № 46. - С. 18-23.

42. Марцин В.С. Проблеми і шляхи підвищення капіталізації банківських установ в управлінні капіталом банку // Фінанси України. - 2007. - № 11. - С. 77-88.

43. Мельниченко А.О. Страхування депозитів як антикризовий метод банківської системи // Інвестиції: практика та досвід. - 2010. - №2 18. - С. 53-55.

44. Мишкін Ф. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків / Пер. з англ. С. Панчишина. - К.: Основи, 1998. - 963 с.

45. Міщенко В. Проблеми капіталізації та консолідації банківської системи України // Вісник Національного банку України. - 2008. - № 10. - С. 2-7.

46. Міщенко В., Незнамова А. Базель III: нові підходи до регулювання банківського сектору // Вісник НБУ. - 2011. - №2 1. - С. 4-9.

47. Основні показники діяльності банків України на 1.02.2012 // Вісник Національного банку України. - 2012. - № 3. - С.37-38.

48. Панасенко А.А. Формирование и рост собственного капитала банковских учреждений Украины // Актуальні проблеми економіки. - 2011. - № 1. - С. 185-198.

49. Панасенко Г., Резніченко А. Способи та інструменти формування ресурсного потенціалу банківської установи // Банківська справа. - 2011. - № 1. - С. 32-49

50. Панова Г.С. Анализ финансового состояния коммерческого банка. - М.: Финансы и статистика. - 272 с.

51. Присяжнюк О.П. Джерела формування та зміцнення ресурсної бази комерційних банків // Збірник наукових праць. ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ». - 2011. - С.243-250.

52. Реверчук Н.Й., Ковалюк А.О. Банківські кризи: сутність, ознаки, види та методи їх подолання // Регіональна економіка. - 2008. - № 4. - С. 87-95.

53. Рид Э., Коттер Р., Гилл Э., Смит Р. Коммерческие банки. - М.: Космополис, 1991.- 342 с.

54. Рихліцький В.В. Проблеми залучення коштів українськими банками на міжнародних ринках в умовах фінансової кризи // Регіональна економіка. - 2009. - № 2. - С. 113-118.

55. Савлук С. Питання теорії та практики оцінювання вартості банківського капіталу // Банківська справа. - 2011. - № 1. - С. 19-26.

56. Савлук С.М. Стимулювання нарощування власного капіталу // Фінанси України. - 2009. - № 2. - С. 111-117.

57. Сороківська З.К. Зарубіжний досвід забезпечення ефективності системи страхування депозитів в умовах кризи // Світ фінансів. - 2009. - № 2 (19). - С. 143-148.

58. Тиркало Р.І., Ткачук Н.М. Капіталізація банківської системи України: сучасний стан, проблеми, шляхи та перспективи зростання: Монографія. - Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ. - 2010. - 328с.

59. Ткачук Н. Фактори впливу на дохідність акціонерного капіталу банку після операцій злиття і поглинання // Банківська справа. - 2010. - № 4. - С. 21-29.

60. Ткачук Н.М. Капітал банку як економічна категорія // Актуальні проблеми економіки. - 2007. - № 11. - С. 173-178.

61. Фонов А.Г. Ресурсный потенциал: планирование, управление. - М.: Экономика, 1985. - 237 с.

62. Харрис Л. Денежная терия. - М.: Дело, 1993. - 750 с.

63. Хенни ван Грюнинг, Соня Брайович Братанович. Анализ банковских рисков. - М.: Весь мир. - 2003. - 289 с.

64. Шаповалов А. Присутність іноземного капіталу в банківському секторі України // Вісник Національного банку України. - 2008. - № 4. - С. 2-7.

65. Шевцова М.Ю., Бурчак Г.Е. Оптимізація формування ресурсної бази банку // Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Економіка». - 2011. - № 5. - С. 161-170.

66. Шевченко В.І. Порівняльний аналіз основних показників капіталізації банківських систем України та Росії // Актуальні проблеми економіки. - 2007. - № 11. - С.179-183.

67. Шулевська О. Ресурсні аспекти банківської кризи 2008-2009 років в Україні // Вісник НБУ. - 2011. - № 2. - С. 16-19.

68. Якімлюк Я.П. Фінансові ресурси комерційних банків URL: [http:// www.autro.ru /artides/shtml](http://www.autro.ru/artides/shtml).